

היום נלמד בעזרת ה':

ברכות דף נג

דיני ברכת "בורא מאורי האש": מברכים בהבדלה "בורא מאורי האש" רק על נר ששבת ממלאכת עבירה (= שלא עשו מלאכת עבירה לאורו).

הגמרא דנה האם מותר לברך על נר שהודלק במוצ"ש מנר שדלק בשבת ולא שבת ממלאכת עבירה: נכרי שהדליק נר במוצ"ש מנר של ישראל שדלק בשבת, וכן ישראל שהדליק נר מנר של נכרי שדלק בשבת, מברכים עליו, כיון שהברכה היא על תוספת האור שדלק במוצ"ש. אבל נכרי שהדליק נר במוצ"ש מנר של נכרי אחר אסור לברך עליו, גזירה שמא יברך על הנר שהדליק הנכרי הראשון בשבת, וכן שמא יברך עליו ב"עמוד ראשון" דהיינו שיברך עליו מיד במוצ"ש לפני שהתווספה בו השלהבת החדשה.

הגמרא דנה האם יכול לברך כשאינו יודע האם שרואה היא של יהודי או גוי?

מברכים רק על אש שהודלקה כדי להאיר, ולא על אש שהודלקה לצורך דברים אחרים כגון: אש של כבשן, אש של תנור וכיריים, נר שהודלק לכבוד אדם חשוב או לכבוד המת.

דיני ברכת הריח: אין מברכים ברכת הריח על בשמים שלא נעשו להריח, כגון: בשמים של בית הכסא שנועדו להעביר את הריח רע, שמן עם ריח טוב שנועד להעביר את זוהמת הידים בסוף הסעודה, בשמים שנועדו להעביר סרחונו של מת. לעומת זאת הנכנס לחנותו של בַּשָּׁם מברך על הריח למרות שהבושם עומד למכירה ולא להרחה, כיון שהמוכר מעוניין בריח כדי שיבואו קונים.

אין מברכים על ריח של עבודה זרה. האם יכול לברך על הריח כשאינו יודע האם הריח הוא מעבודה זרה או לא?

למדנו במשנה לעיל: אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו (= שיהנו מאורו). רב יהודה אומר שאפילו אם הוא לא נהנה ממנו יכול לברך, ו"יאותו לאורו" הכוונה שיהיה לנר אור כזה שהעומדים בסמוך לו יכולים להנות ממנו. ורבא אומר ש"יאותו לאורו" הכוונה

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

שיהנה ממנו ממש, וצריך לברך כשהוא סמוך לנר ויכול להבחין בין איסר לפונדיון (= שני סוגי מטבעות).

למדנו במשנה לעיל: מי שאכל ושכח לברך ברכה אחרונה, לדעת בית שמאי צריך לחזור למקום שאכל ולברך שם, ולדעת בית הלל מברך במקום שנזכר. הגמרא מבארת שמחלוקתם היא רק כששגג ולא ברך, אבל במזיד לדעת כולם צריך לחזור למקומו ולברך.

למדנו במשנה לעיל: עד מתי הוא מברך? עד כדי שיתעכל המזון במעיו. הגמרא מבארת מהו 'שיעור עיכול': לדעת רבי יוחנן כל זמן שאינו רעב עדיין יכול לברך, ולדעת ריש לקיש הדבר תלוי: באכילה מועטת - כל זמן שצמא מחמת אכילתו, ובאכילה מרובה - כדי הילוך 4 מיל.

למדנו במשנה לעיל: עונים אחר ישראל המברך (אפי' לא שמע את כל הברכה), ואין עונים אחר כותי המברך עד שישמע את כל הברכה. הגמרא הבינה שמדובר באדם ששומע את הברכה כדי לצאת ידי חובה, וא"כ קשה היאך יצא ידי חובה אם לא שמע את כל הברכה? הגמרא מתרצת שמדובר "כשלא אכל עמהם", דהיינו שלא בא לצאת ידי חובה אלא רק לענות אמן אחר המברך.

לא עונים אמן אחר תינוקות של בית רבן (= כשלומדים ברכות מפי רבם ואינם מתכונים לברך), אבל "בעידן מפטרייהו" (= כשאומרים את ההפטרה וברכים בתורה ובנביא) עונים אחריהם אמן.

שמן מעכב את הברכה: בזמנם היו רגילים להביא בסוף הסעודה לאחר מים אחרונים שמן לסוך בו את הידים כדי להעביר את הזוהמה. נאמר כאן שאסור לזמן כל עוד לא הביאו את השמן, משום כבוד הברכה. וכן מותר לו לאכול בסוף הסעודה ללא ברכה מפני שכל עוד לא סך את השמן נחשב שעדיין לא סיים את סעודתו.

 הדרן עלך אלו דברים

מושגים בדף

כדי הילוך 4 מיל: 72 דקות.